

■ Εξι μήνες μετά τις ενωτικές διακηρύξεις του συνεδρίου τίποτε δεν φαίνεται να πηγαίνει καλά για το κυβερνών κόμμα

Τοπίο στην ομίχλη το ΠαΣοΚ

Εσωστρέφεια, παρασκίνιο και στο βάθος κινήσεις και πρωτοβουλίες στελεχών

Του Γ. ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Στην τελευταία συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου κάποιος παρατήρησε ότι ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης ήταν κατηφής και ορισμένες στιγμές σχεδόν δεν άκουγε τους υπουργούς του που επαναλάμβαναν - δίχην αγγαρείας - κοινοτοπίες περί του «Σχεδίου Απασχόλησης» της ημερήσιας διάταξης. Πώς να μην είναι! Την ίδια στιγμή στους διαδρόμους της Βουλής οι αρμόδιοι για την Κοινοβουλευτική Ομάδα αναζητούσαν ενταγμένους βουλευτές για να εξασφαλίσουν την υπερψήφιση ενός νομοσχεδίου, το οποίο, ενώ σε άλλη περίπτωση θα είχε περάσει απαρατήρητο, καταπίστηκε για τρεις ημέρες τους δύο συναρμόδιους υπουργούς κκ. Ν. Χριστοδουλάκη και Ευ. Βενιζέλο και προκάλεσε θεαλωδή επεισόδια με πολλούς βουλευτές. Περισσότερο ευέλκτικος ο υπουργός Εσωτερικών κ. Κ. Σκανδαλίδης, όταν έπεσε πάνω σε ένα τείχος βουλευτών, απέσυρε από το νομοσχέδιο τις επίμαχες διατάξεις για το «ρολίτικο χρήμα» που του είχε προτείνει - εκ του προχείρου, όπως απεδείχθη - μια διακομματική επιτροπή. Και στις δύο περιπτώσεις το πρόβλημα δεν ήταν τα νομοσχέδια: οι βουλευτές ψάχνουν σάκουες του μοξέ για να εκτονωθούν. Ο κ. Σημίτης το γνωρίζει και στο Μέγαρο Μαξίμου η επικείμενη συνεδρίαση της ΚΟ στις 28 Μαΐου προκαλεί ρήξη. Όταν ένας βουλευτής λέει από το βήμα «γράφω στα παλά μου τα παπούτσια των Κοσμιδη και των Μανίκα» και ένας άλλος λέει στον υπουργό Οικονομίας ότι δεν θα τον αφήσει να καταστρέψει το ΠαΣοΚ, είναι προφανές πως δεν θα σταματήσουν εκεί. Ο έμπειρος αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Κ. Γετονας έπιασε το κλίμα και έστειλε μήματα καπνού: «Κάντε κάτι, το καζάνι βράζει».

■ Διαρροές και «μαχαιρώματα»
Τι να κάνουν; Δεν πρόλαβαν να συστήσουν το περίφημο «εναίο κέντρο πολιτικού σχεδιασμού και επικοινωνίας» και η κατάσταση τους ξέφυγε πάλι, καθώς δεν υφίσταται ούτε σχεδιασμός ούτε επικοινωνία. Στο «Σινέ Χαριλάου Τρικούπη» προεβλήθη την Τετάρτη, κάπως «πειρατικά», το έργο «Συμφορικά μαχαιρώματα». Ο Πρωθυπουργός πληροφορήθηκε την... επομένη ότι την ώρα που ο ίδιος πετάχθηκε ως το ισόγειο των κεντρικών γραφείων του ΠαΣοΚ για δηλώσεις πίσω του μέλη του ΕΓ έδειξαν να μην έχουν καμία σχέση με τον κ. Γ. Παπανδρέου. Ο «όρκος

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι ελπίδες τώρα στην Οργανωτική Συνδιάσκεψη

ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ Μαξίμου έχουν γνώση της ρευστότητας που αποκτούν οι εξελίξεις, αλλά οι απορίες να «συμμαζέψουν τα πράγματα» δεν αποδίδουν. Ο Πρωθυπουργός δέχεται εισηγήσεις να ενισχύσει την παρουσία του και να επαναφέρει το δόγμα ότι η διακυβέρνηση υπόκειται στην «ενός ανδρός αρχή», αλλά οι εσωκομματικές συνθήκες και η θολή κυβερνητική εικόνα δεν αφήνουν πολλά περιθώρια. Εξι μήνες μετά το συνέδριο στο οποίο ζήτησε και πήρε λευκή επιταγή τίποτε δεν πάει καλά. Τώρα ο επόμενος σταθμός είναι η περίφημη οργανωτική συνδιάσκεψη στην οποία θα αποφασίσουν αν θα αλλάξουν το Καταστατικό, ώστε ο επόμενος πρόεδρος να εκλεγεί από τη βάση του Κινήματος. Λίγο όμως πιστεύουν ότι αυτό θα εκτονώσει την κατάσταση. Περισσότερο πιθανό είναι να αρχίσει ένα νέος κύκλος εσωστρέφειας και ο «πόλεμος των δελφίνων» να μεταφερθεί στα κομματικά μέλη. Εκτός αν, όπως φημολογείται, όλα αυτά ξεπεραστούν από αιφνίδιες εσωκομματικές πρωτοβουλίες, που θα θυμίζουν την «ομάδα των τεσσάρων» του 1994.

Οι κκ. Κ. Λαλιώτης (δεξιά) και Ευ. Βενιζέλος λειτουργούν εσάκτως ως αναχώματα στην «επικείμενη επίθεση» του υπουργού Εξωτερικών, ενώ ο κ. Α. Τσοχατζόπουλος (αριστερά) αναλαμβάνει εκ νέου τον ρόλο του «εγγυητή της ενότητας», χωρίς όμως να αποκλείει τίποτε αν αλλάξουν τα πράγματα

της στεγανοποίησης» των συνεδριάσεων που ζήτησε ο Πρωθυπουργός παραβιάστηκε την επομένη κιόλας με τις επιλεκτικές «διαρροές» - όπως τις χαρακτηρίσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Χρ. Πρωτόπαπας - από τη συνεδρίαση του ΕΓ σε βάρος του υπουργού Εξωτερικών, ακριβώς την ώρα που εξελισσόταν μια εξαιρετικά προβλεπόμενη διεθνώς πρωτοβουλία του με τον τούρκο ομόλογό του.

■ **Αλλάζει ο σχεδιασμός**
Το ίδιο «επικοινωνιακό κέντρο» - το οποίο δεν κατόρθωσε ούτε καν να ολοκληρώσει την παρθενική συνεδρίαση

του - στην πρώτη «κρίση» που βρήκε μπροστά του απουσίαζε και υπήρξε ευτύχημα για την κυβέρνηση το ότι ο υπουργός Υγείας κ. Αλ. Παπαδόπουλος έπευσε θωρακίδα να λάβει αποφάσεις, χωρίς να περιμένει τις «οδηγίες», επιτυχάνοντας τον στόχο του προς απόδειξη ότι αυτό που λείπει στο ΠαΣοΚ δεν είναι οι επιτροπές αλλά η στοιχειώδης πολιτική οξυδέρκεια των στελεχών του. Το κακό τρίτωσε με τη νεοκρίση που επικράτησε όταν διαρκούσε της συνεδρίασης του ΕΓ έφθασε η πληροφορία για τις δηλώσεις του κ. Χ. Φλωράκη υπέρ του κ. Κ. Καραμανλή. Οι κκ. Ευ. Βενιζέλος και Κ. Λαλιώτης

ξιφούλκησαν εναντίον του, ο κ. Ν. Σηφουνάκης επανέφερε τις μνήμες του 1989, ο κ. Αν. Κακλαμάνης πέταξε την μπάλα στην εξέδρα και ορισμένα στελέχη-μειράκια» έκαναν λόγο για «βρώμικο 2002». Πολύ κακό για το τίποτε. Με απλά λόγια, ο κ. Α. Τσοχατζόπουλος απαξίωσε την επίμαχη δήλωση και επανέφερε την ψυχραιμία: «Ενας απόστρατος της πολιτικής έπιασε μια κουβέντα, και τι έγινε».

Όλα αυτά συνέβησαν στον απόηχο της συντριβής των γάλλων σοσιαλιστών και των αρνητικών δημοσκοπήσεων για το μέλλον των εγχωρίων και μάλλον δικαιολογούν την

κατήφεια του κ. Σημίτη. Το ΠαΣοΚ έγινε πάλι «τοπίο στην ομίχλη». Εξι μήνες μετά το συνέδριο τίποτε δεν πάει καλά. Το «γαλιτικό σύνδρομο» και η εσωκομματική αναταραχή υποχρεώνουν, σύμφωνα με πληροφορίες, τώρα τη Χαριλάου Τρικούπη και το Μέγαρο Μαξίμου να αλλάξουν τον - όποιον - πολιτικό σχεδιασμό τους ή, κατ' άλλους, τους παράλληλους σχεδιασμούς τους. Η ρητορική των τελευταίων μηνών για την «Κεντροαριστερά» ακούγεται πλέον σαν μακρινός αντήλαλος μιας άλλης εποχής και η ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη που ετοιμάζετο το ΠαΣοΚ για τα τέλη Μαΐου θα μοιάζει περι-

σότερο με μηνύονο και γι' αυτό αναβάλλεται. Η παρατήρηση του Λιονέλ Ζοσπέν ενόχουσε το «προηγούμενο Γκουτέρες» και τον κανόνα «όποιος χάνει εκλογές φεύγει». Ο Πρωθυπουργός έσπευσε να επαινέσει τον γάλλο συνάδελφό του, αλλά κάποια στελέχη εκπίουν ότι το έκανε για να διαχωριστεί τα ενδεχόμενα της παραίτησης; Ισχύει όταν πρόκειται για εθνικές εκλογές αλλά δεν θα ισχύσει σε μια ενδεχόμενη ήττα στις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου.

■ **Το «σύνδρομο Ζοσπέν»**

Ο γαλλικός απόηχος είχε και άλλες συνέπειες. Η αναμενόμενη - με πολλές προσδοκίες για ανάκαμψη - ελληνική προέδρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις αρχές του επόμενου έτους μοιάζει τώρα με επικίνδυνη αποστολή, αφού χωρίς τον κ. Ζοσπέν και ενδεχομένως χωρίς τον Γκέρχαρντ Σρέντερ η παρουσία του Έλληνα πρωθυπουργού στα κοινοτικά όργανα θα είναι εξαιρετικά επεμβατική. Αν προεβλήθη ότι προς το φθινόπωρο η κυβέρνηση πρέπει να λάβει αποφάσεις για κρίσιμα θέματα, όπως είναι ο Ευρωστράτος, τα Σκόπια, το Κυπριακό, σε ένα περιβάλλον πολύ δύσκολο αν χάσει τις δημοτικές εκλογές - οπότε η ΝΔ θα ζητεί προσφυγή στις κάλπες και ίσως κάποια στελέχη του ΠαΣοΚ αλλαγή ηγεσίας -, διαφαίνεται ένα ενδεχόμενο που δεν υπήρχε ως τώρα: εθνικές εκλογές πριν από το τέλος του έτους.

Α. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ - Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ο «εγγυητής της ενότητας» και ο «πόλος αναφορών»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Ανάπτυξης κ. Α. Τσοχατζόπουλος είναι σαφής προς όλους τους συνομιλητές του: «Ούτε σκέψη για αποσταθεροποίηση του Σημίτη, αλλιώς θα χαθούμε όλοι μαζί. Ωστόσο πρέπει να σημειωθεί μια «κρυμμένη φράση» στην τελευταία συνέντευξη του προς «Το Βήμα»: «Ισχύουν όσα αποφασίσαμε στο συνέδριο, αλλά αν ενδιάμεσα σκεφθούμε ότι πρέπει να κάνουμε κάτι άλλο, γιατί μας συμφέρει περισσότερο ως κόμμα, το βλέπουμε». Το μήνυμα είναι σαφές: το τελικό κριτήριο είναι το συνολικό συμφέρον του κόμματος. Αυτό εξηγεί και την κινητικότητα που παρατηρείται εσχάτως στο εσωτερικό του ΠαΣοΚ. Κομραξία στελέχη άρχισαν εκ νέου έναν κύκλο διακριτικών επαφών μεταξύ

τους. Κομματικοί και κυβερνητικοί παράγοντες με αποκλίνοους ως πρόσωπα διαδρομές βρίσκονται σε διαρκή επαφή μεταξύ τους και με ομάδες βουλευτών και κυοφορούν κινήσεις ικανές να απολήξουν σε ευθεία αμφισβήτηση της σημερινής εσωκομματικής τάξης πραγμάτων. Τα σενάρια είναι πολλά και περιπτερόνται γύρω από συγκεκριμένα στελέχη. Ο κ. Γ. Παπανδρέου είναι ο βασικός πόλος αναφορών. Ο κ. Βενιζέλος, ο κ. Λαλιώτης και η κυρία Βάσω Παπανδρέου κινούνται κατά κάποιον τρόπο ως ανάχωμα σε μια ενδεχόμενη επέλαση του υπουργού Εξωτερικών. Ανάμεσά τους ο κ. Τσοχατζόπουλος αναθερμαίνεται με σύνθεση τον ρόλο του «εγγυητή της ενότητας και της συνέχειας» έχοντας επαφές και με τις

δύο πλευρές αλλά και με τον κ. Ν. Χριστοδουλάκη της «σημιακής συνιστώσης». Ορισμένα στελέχη πένυουν τους υπουργούς Εξωτερικών και Ανάπτυξης να συμπράξουν ώστε να διαμορφωθεί ένας ισχυρός εσωκομματικός άξονας που θα συσπειρώσει ευρύτερες δυνάμεις. Άλλοι διαβλέπουν ότι διαμορφώνονται προϋποθέσεις για την επαναφορά του σεναρίου για τον «τρίτο πόλο» που δεν είχε τύχη προσυνεδριακών. Το βέβαιο είναι ότι κάτι κινείται στο εσωτερικό του ΠαΣοΚ και αυτό συμπεριλαμβάνει εκτός από τους παραδοσιακούς «δελφίνους» και άλλα στελέχη, όπως ο υπουργός Αμυνας κ. Ι. Παπαντωνίου που σπεύδει καθημερινά σε κομματικές εκδηλώσεις και συγκεντρώνει μια ομάδα βουλευτών.